

Fakta, argument & debatt

Om alkohol, narkotika, nikotin och sociala frågor

Sammanfattningar till artiklar med länkar för dig som vill läsa mer

Nummer 5 - Publicerad 16 april 2026



Alkohol

Berausningsdrickande skadar levern mer
Individer underskattade oftast sin promille
GLP-1-läkemedel visar positiv effekt
mot minst tio olika sjukdomar
Flera vägar till nykterhet
Vilka kommuner förebygger alkoholproblem?



Narkotika

Svamp olaglig både under och ovan jord i Sverige
Folkhälsomyndigheten vill mäta i vatten
Ordinerad otydlighet: Medicinsk cannabis i Europa
Minskande narkotikaanvändning i Sverige
– trots högre tillgänglighet



Spel om pengar

Problem av pengaspel ökar

ANDTS

**Alkohol, narkotika, doping,
tobak & nikotin, spel om pengar**

Drugsmart samlar experter



Alkohol

Berusningsdrickande skadar levern mer

Forskare vid två universitet i Los Angeles har funnit att risken för allvarlig leversjukdom ökar betydligt om en individ intar hela sin alkoholdos vid ett fåtal tillfällen, ”binge-drickande”, vilket gör att personens genomsnittliga konsumtion per månad inte beskriver risken tillräckligt bra.

[Studien publicerad i en vetenskaplig tidskrift](#) (engelska)

och [refereras i amerikanska medier](#) (engelska)

Individer underskattade oftast sin promille

I en studie har över 32 000 individer använt en enkel alkometer för utandningsluft kopplad till en telefonapp vid tillsammans nära 790 000 tillfällen. Vid ungefär hälften av mätningarna lämnade man via appen en självuppskattad promillehalt före mätningen. Högkonsumenter hade den största underskattningen av sin alkoholhalt, men deras underskattning avtog under studien liksom den faktiska halten med tiden. För de som drack mindre var trenden den motsatta, både underskattningen och faktiska halten ökade under studiens gång. Sammantaget underskattade man sin promillehalt vid nära 70% av mätningarna.

[Studien är publicerad i American Journal of Psychiatry](#) (engelska)

GLP-1-läkemedel visar positiv effekt mot minst tio olika sjukdomar

GLP-1-läkemedel – som säljs under varumärken som Ozempic – utvecklades för att behandla diabetes och övervikt. Nu visar forskning att de har effekt mot en rad andra sjukdomar. GLP-1-användning var i en stor studie med över 600 000 amerikanska veteraner kopplad till 14 procent lägre risk att utveckla missbruk av alkohol, cannabis, kokain, nikotin och opioider.

Patienter med alkoholmissbruk drack mindre och hade färre sug efter alkohol och cigaretter under behandling. Bland veteraner med redan existerande missbruksproblem var GLP-1-användning kopplad till färre drogrelaterade akutbesök, sjukhusinläggningar, överdoser och dödsfall under tre år.

[Läs mer: Warp News](#) (svenska)

Flera vägar till nykterhet

Den brittiska metoden The Easy Way utlovar nykterhet efter bara ett seminarium. Men det finns inga studier som visar att metoden skulle fungera för alkoholberoende. Så hur kommer det sig att en av landets mest välrenommerade alkoholforskare rekommenderar den till sina patienter?

Huvudtanken bakom metoden The Easy Way är att de flesta patienter med alkoholberoende är offer för myter om alkoholens positiva effekter. Därför räcker det att punktera dessa ”myter” om varför det inte är belönande att dricka för att man ska kunna sluta.

– Det är fascinerande att det existerar en metod som kan hjälpa många att bli nyktra efter bara en dags seminarium, säger Sven Andréasson, som är läkare på mottagningen Riddargatan 1 i Stockholm och professor emeritus i socialmedicin.

[Läs mer: Alkohol & Narkotika](#)

Vilka kommuner förebygger alkoholproblem?

Lokala insatser kan vara betydelsefulla för att minska alkoholproblem. Men det finns stora skillnader i hur mycket kommuner arbetar förebyggande. Det är bland annat kopplat till typ av politiskt styre.

Mats Ramstedt, forskningsansvarig på CAN, är en av författarna till en nyligen publicerad vetenskaplig artikel om kommuners förebyggande arbete mot alkoholproblem.

– Det finns stora skillnader i hur mycket svenska kommuner arbetar för att förebygga alkoholproblem, trots att forskning visar att lokala insatser kan göra stor skillnad, säger Mats Ramstedt.

[Läs mer: pressmeddelande från CAN](#)



Narkotika

Svamp olaglig både under och ovan jord i Sverige

Narkotiska svampar beslagtogs allt oftare av svenska tullen. Dels har lagstiftningen ändrats så att tullen får beslagta s.k. ”svampkit” för odling av narkotisk svamp. Dels är svampar som växt under jord lagliga i Nederländerna, och säljs till Sverige men stoppas alltså allt oftare av tullen.

[Läs mer: Pressmeddelande från Tullverket via TT](#)

Folkhälsomyndigheten vill mäta i vatten

Regeringen har fått svar från Folkhälsomyndigheten hur man nationellt kan mäta narkotika i avloppsvatten. Förslaget innebär dels att mäta veckolångt över stora delar av landet - dels dygnslånga mätningar i storstäderna. Inget beslut är ännu fattat.

[Läs mer: Drugnews](#)

Ordinerad otydlighet: Medicinsk cannabis i Europa

NPC har lanserat rapporten Prescribed Ambiguity: Medical Cannabis in Europe i samband med en debattartikel i Dagens Arena. Begreppet ”medicinsk cannabis” används idag brett och kan avse allt från godkända cannabinoidbaserade läkemedel till cannabisprodukter som saknar vetenskapligt stöd. En otydlighet som suddar ut gränsen mellan medicinsk behandling och kommersiell försäljning och försvårar både tillsyn och lagstiftning.

I rapporten visas hur utvecklingen i Europa spretar. Vissa länder har ett tydligt fokus på folkhälsa, andra har i högre grad öppnat för kommersiella intressen. När definitioner, riktlinjer och tillsyn skiljer sig kraftigt mellan länder skapas inte bara medicinska och rättsliga gråzoner.

[Artikel i Dagens Arena, rapport i kortad version på svenska samt poddavsnitt på NPC](#)

Minskande narkotikaanvändning i Sverige – trots högre tillgänglighet

Narkotikaanvändningen i Sverige minskar – trots att mer narkotika verkar komma in i landet och priserna sjunker. I en podd från NPC går Peter Moilanen och Pierre Andersson igenom CAN:s nya rapport Vanor och konsekvenser 2025 och diskuterar vad siffrorna egentligen betyder.

[NPC PODD](#)



Spel om pengar

Problem av pengospel ökar

Problemspelande om pengar ökar i Sverige. Det visar en färsk befolkningsundersökning från Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN. Främst är det gruppen unga män som rapporterar ett riskspelande eller problem av pengospel.

Nyligen publicerades de första siffrorna från omfattande befolkningsundersökningen Vanor och konsekvenser. Undersökningen, som genomförs vart fjärde år, kartlägger användning och relaterade beroendeproblem av alkohol, narkotika, dopning, nikotin och pengospel bland vuxna (18-84 år) i Sverige.

[Läs mer: Alkohol & Narkotika](#)

ANDTS

**Alkohol, narkotika, doping,
tobak & nikotin, spel om pengar**

Drugsmart samlar experter

Drugsmarts kunskapskommitté samlar experter som bidrar till att kunskapen på Drugsmart är aktuell och uppdaterad. Drugsmart är CAN:s kunskapskälla för unga i åldern 13–19 år. Varje vecka besöks sidan av ungdomar som söker kunskap om alkohol, andra droger och spel om pengar.

– Kunskapskommittén stärker ytterligare vårt arbete för att Drugsmart ska vara en pålitlig och användbar kunskapskälla för Sveriges alla tonåringar, säger Charlotta Rehnman, direktör för CAN och ordförande för kommittén.

[Läs mer: CAN](#)

Fakta, argument & debatt

Om alkohol, narkotika, nikotin och sociala frågor

Fakta, argument & debatt produceras av Blå Bandet (Sveriges Blåbandsförbund) och ges ut i samverkan med SLAN (Sveriges Landsråd för alkohol- och narkotikafrågor)

www.blabandet.se



www.slan.se

Redaktion: Helena Bingebo, Bertil Forsberg, Ingall Söderberg, Per-Olof Svensson
nyhetsbrev@blabandet.se

Redigering & utskick: Per-Olof Svensson

Bilder där annat inte anges är arrangerade och från AdobeStock med licens.

S.L.A.N inbjuder till vårt Kunskapshöjande webinarium



”BERUSNINGSDRICKANDE - AKUTA RISKER OCH LÅNGVARIGA EFFEKTER ”



Medverkande:

Sven Andreasson, Professor. Em MD Karolinska Institutet

DEN 21 APRIL 2026

KL. 13.00-14.15

(Webbinariet är kostnadsfritt)

Föreläsningen följs av ett panelsamtal bestående av:

Sven Andreasson, Professor. Em MD Karolinska Institutet

Erika Till, Utvecklingsledare Folkhälsa, Borås Stad

Emil Juslin, Politisk chef, Movendi

Moderator för samtalet är Håkan Eriksson, SLANs generalsekreterare

Anmälan <https://www.lyyti.fi/reg/SLAN21APRIL>

senast den 20 april 2026 kl.10.00, en länk kommer sedan att skickas ut

till de som anmält sig.

Vid frågor och/eller funderingar kontakta Håkan Eriksson 070-710 66 70.



Varmt välkomna!



28 APRIL

KL 15-16

Ordinerad otydlighet: Medicinsk cannabis i Europa



Webbinarium
28 april 2026
kl 15.00-16.00

Medical cannabis in Europa

Begreppet medicinsk cannabis används allt oftare, men vad betyder det egentligen – och hur ser utvecklingen ut i Europa?

Här presenterar rapportförfattaren Cressida de Witte huvuddragen i rapporten Prescribed Ambiguity: Medical Cannabis in Europe, med fokus på den otydliga regleringsramen för medicinsk cannabis i Europa. Cressida beskriver hur olika länder har valt att reglera området, vilka konsekvenser det fått – och vilka utmaningar det innebär för folkhälsa, patientsäkerhet och framtida lagstiftning.

Webbinalet hålls på engelska.

[Förnamlan](#)

Välkommen!

Information och medlemsansökan



www.blabandet.se



Blå Bandet
Nykterhet behöver du aldrig ångra!

S.L.A.N inbjuder till vårt Kunskapshöjande webinarium

”NY KUNSKAP OM TOTALKONSUMTIONSMODELLEN OCH CANNABIS”

Medverkande:

Håkan Leifman, forskare, Karolinska Institutet



DEN 6 MAJ 2026

KL.13.00-14.15

(Webbinariet är kostnadsfritt)

Föreläsningen följs av ett panelsamtal mellan ett antal representanter från olika relevanta aktörer under ledning av SLAN:s generalsekreterare Håkan Eriksson.

Deltagarna i samtalet kommer presenteras i närmare anslutning till webinariet



Anmälan

https://www.lyyti.in/NY_KUNSKAP_OM_TOTALKONSUMTIONSMODELLEN_OCH_CANNABIS_9506
senast den 5 maj 2026 kl.10.00, en länk kommer sedan att skickas ut till de som anmält sig.

Vid frågor och/eller funderingar kontakta Håkan Eriksson 070-710 66 70.

Varmt välkomna!



I samarbete med

**NARKOTIKA
POLITISKT
CENTER**

